



Ciència i humanitats conversen sobre noves maneres d'abordar la realitat

Publicat per [Centre d'Informació i Documentació](#) [1] el 11/10/2017 - 09:07 | Última modificació: 11/10/2017 - 10:02



[Adam Bly](#) [2] (ed.) | [Biblioteca Buridán](#) [3]

Diu Adam Bly, fundador de la revista de ciència «[Seed Magazine](#) [4]», **que en algun moment de la nostra vida tots hem sigut científics**. Quan érem petits i ens preguntàvem per què era blau el mar, i en recollíem mostres dins d'una galleda per comprovar si l'aigua canviava de color. O quan observàvem de prop alguns insectes per esbrinar com s'ho feien per volar i com plegaven les ales. **Tots hem fet experiments per mirar d'establir connexions que ens permetessin entendre l'entorn on vivim** i satisfer la nostra natural curiositat.

Per això, **davant l'adveniment de la revolució de la ciència ciutadana, hem de poder participar activament en la generació i divulgació del coneixement científic**. Perquè ja pensem en clau científica temes com la salut i el medi ambient, i també ho podem fer amb aspectes que es revelen fonamentals com la construcció de la ciutat o la naturalesa de la veritat, per exemple.

«**Seed Magazine**» es va crear a Montreal el 2001, justament **amb l'objectiu d'impulsar aquest renaixement científic i tecnològic** del segle XXI per a tothom, junt amb **una nova manera d'abordar la realitat que desdibuixi les fronteres entre la ciència i les humanitats**. I avui us parlem de «[La ciencia es cultura. Conversaciones en la nueva intersección entre ciencia y sociedad](#) [5]», un llibre fruit del projecte que la revista va impulsar en una de les seves seccions, el «Seed Salon»: **converses a dos entre les ments més brillants del nostre temps**; artistes, físics, escriptors, genetistes o arquitectes, al voltant de temes d'interès comú com la música, la ficció, el temps, la guerra o la moral.

D'acord amb l'estructura d'Interacció 17, presentem algunes d'aquestes converses segons els quatre eixos principals del [programa](#) [6]:

- **La divulgació de la cultura científica i tecnològica**

?El físic teòric **Lawrence Krauss** i l'artista amb estudis de bioquímica, física i neurociència **Natalie Jeremijenko** discuteixen sobre **qui fa ciència**, sobretot en el marc de l'empresa pública. Sorprenentment, la conversa s'inicia parlant d'un llenguatge imprescindible en el món dels laboratoris, el de la sèrie «Star Trek»:



Jeremijenko: Cuando yo llegué a Estados Unidos para trabajar **en el centro de investigación de la Xerox en Palo Alto había un idioma que no entendía**. Aunque me desenvolvía con soltura con lenguajes como el Fortran, el Pascal y el C++, **no sabía hablar en «Star Trek»**. [...]

Krauss: Yo también tuve que aprenderlo. De hecho, tuve una experiencia en cierto modo similar a la tuya. [...] **El universo de «Star Trek» era una forma de seducir a los lectores para hacerles pensar en el universo real**, que yo considero mucho más interesante que la versión del mismo que se da en la serie. [...] Recuerdo que cuando estaba en un comité visitante en el MIT, los estudiantes tendían a pensar que iban a tener éxito porque eran buenos en lo que hacían. Pero de hecho, **un mejor barómetro de su éxito será lo bien que sepan comunicar lo que hacen**.

- **El diàleg entre la cultura científico-tecnològica i la cultura artísticohumanística**

?La cosmòloga teòrica i escriptora **Janna Levin** i el novelista **Jonathan Lethem** parlen de **la realitat** i de tònics que s'hi relacionen com la veritat, la ficció i la bellesa, evocant la seva faceta literària per arribar a qüestionar el concepte d'individualitat i ego en l'art i en la ciència:



Lethem: Un concepto en el que yo estaba muy interesado [...] era el de la conciencia y la sensibilidad a cuestiones como **la originalidad, la colaboración y el éxito personal**, que son, por supuesto, obsesiones del científico tal

vez incluso más que del artista. Pero que **son en todo caso obsesiones mutuas**. [...]

Levin: Bueno, yo creo que **en el ámbito de la ciencia esta es una cuestión muy interesante**. Si crees realmente en la realidad objetiva, no te importa en absoluto. **Si no hubiese sido Einstein, tarde o temprano lo habría hecho otro**. [...] Pero yo no creo que las experiencias artísticas de un individuo pueda reproducirlas otro.

Lethem: Sí, realmente, **las novelas de Saul Bellow no existirían sin o las hubiera escrito él**, del mismo modo que **un mono no puede sentarse a escribir una obra de Shakespeare**. [...] Y sin embargo, **al mismo tiempo, son las cosas que se fetichizan como innovaciones, los gestos vanguardistas y los denominados avances experimentales del arte, los aspectos que más análogos son al descubrimiento científico**.

Levin: Y que de todos modos acabarían apareciendo. [...] El realismo habría dado paso igualmente al expresionismo abstracto.

- **?Sostenibilitat, ètica i coneixement**

El lingüista **Noam Chomsky** i el biòleg **Robert Trivers** aprofundeixen en el **concepte d'autoengany** en dos àmbits, el dels intel·lectuals que serveixen els interessos d'una minoria privilegiada i el de la indústria de l'engany massiu, **a partir del relat de diversos experiments científics amb animals i humans**.



Trivers: Hemos comprobado repetidamente —en avispas, en pájaros, y en monos— que **cuando un organismo se da cuenta de que está siendo engañado se enfurece y a menudo ataca al impostor**. Especialmente si el impostor está haciendo una sobrerrepresentación de sí mismo. [...] Es muy interesante y **sugiere parte de la dinámica en la que el temor de ser atacado cuando estás engañando puede ser una señal secundaria**, precisamente porque si te pillan puedes llevarte una patada en el culo o algo peor.

Chomsky: **Eso tiene un nombre en la literatura sobre política internacional**; se llama **mantener la credibilidad**. Tienes que llevar a cabo acciones violentas para mantener la credibilidad, aunque el asunto que las ha provocado sea trivial.

- **Ciència i construcció de la ciutat**

?El matemàtic **Benoit Mandelbrot** i la conservadora museística **Paola Antonelli** debaten sobre la **matemàtica euclidiana, l'arquitectura fractal o la nanotecnologia**, i les seves possibilitats en la construcció de les ciutats del

futur, explorant les **col·laboracions entre ciència i disseny**.



Mandelbrot: Yo no creo que

Euclides sea la mejor forma de aprender matemáticas. **El aprendizaje de las matemáticas debería empezar con el aprendizaje de la geometría de las montañas, de los humanos**; en cierto sentido, con el aprendizaje de... bien, de la Madre Naturaleza, y **también de los edificios, de la gran arquitectura**. [...] Pero desde muy pronto, Euclides se separó de la realidad cotidiana. [...]

Antonelli: **La ciencia está tratando de ser percibida más como una parte del mundo real** y de ser menos altanera que antes. [...] Hoy, diseñadores y científicos trabajan conjuntamente.

Amb aquests fragments d'algunes de les entrevistes que conformen el llibre, que inclouen altres personalitats com **Tom Wolfe, Joan Fontcuberta, Lisa Randall i David Byrne**, us convidem a fer-ne una lectura atenta, mentre ens preparem per a Interacció 17 i per conèixer els aspectes més rellevants de l'actualitat de la cultura científica i el seu diàleg amb altres disciplines.

Podeu consultar aquest [llibre](#) [5] al [Centre d'Informació i Documentació](#) [7]

[Inicieu sessió](#) [8] o [registreu-vos](#) [9] per a enviar comentaris

Categories: Gestió cultural

Categories: Indústries culturals i creatives

Categories: Sociologia de la cultura

Categories: Creativitat, innovació i Tics

Categories: Cultura i Ciència

Categories: Arts visuals

Etiquetes: art

Etiquetes: ciència

Etiquetes: ciència ciutadana

Etiquetes: revistes

Etiquetes: cultura científica

Etiquetes: comunicació

Etiquetes: intel·lectuals

Etiquetes: #interaccio17

• [10]



URL d'origen: <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/ciencia-humanitats-conversen>

Enllaços:

- [1] <http://interaccio.diba.cat/members/centre-dinformacio-documentacio>
- [2] <https://www.adambly.com/bio/>
- [3] <http://www.buridan.es/>
- [4] <http://seedmagazine.com/>
- [5] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45675>
- [6] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/interaccio17-preprograma>
- [7] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>
- [8] <http://interaccio.diba.cat/>
- [9] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [10] <http://interaccio.diba.cat/node/7229>